ב"ה | גיליון 800
ערב שבת קודש
פרשת **קרח** תשפ"ו

***		
20:23	19:10	י-ם
20:31	19:27	ת"א
20:32	19:21	חיפה
20:28	19:26	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

כולם קדושים

מחלוקת קרח ועדתו היא "סרחון רביעי" רצוף של ישראל (כדברי רש"י בפרשתנו), לאחר חטא העגל, חטא המתאוננים וחטא המרגלים. ארבעה חטאים אלו מכוונים ופוגמים בארבע אותיות שם הוי' ברוך הוא: י, חכמה – חטא העגל, פגם של עבודה זרה. ה, בינה – חטא המתאוננים (שנענשו באש, הבינה היא סוד האש). ו, מדות (פרצוף זעיר אנפין, הזכר) – חטא המרגלים, המכוון במיוחד כנגד נצח והוד, שתי הרגלים (של המרגלים התרים את הארץ), וכנגד היסוד (בחינת הרגל השלישית). ה, מלכות (פרצוף הנוקבא) – מחלוקת קרח.

טענת קרח היתה "רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם הוי' וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל הוי'". קרח חלק על נשיאותו-מלכותו של משה (בפירוש רש"י "אם לקחת אתה מלכות לא היה לך לברר לאחיך כהונה") כאשר הוא מתיימר לדבר בשם העם, המייצגים את המלכות (כנסת ישראל, מקור כל נשמות ישראל). גם בליעת קרח באדמה היא סימן מובהק לכך שהפגם הוא במלכות הנקראת ארץ. קרח רוצה 'דמוקרטיה', שלטון העם, ללא הנהגה מלכותית מלמעלה וללא בטול ל"צדיק יסוד עולם". דווקא משה, ה"עניו מאד מכל האדם", ראוי להיות המלך המתנשא על העם, בהיותו משקף את ה'רוממות העצמית' של הכתר העליון (ובפרט, הראש העליון של הכתר, רישא דלא ידע ולא אתידע, שרש המלכות ברדל"א, ובן משה עצמו אינו מודע לעוצם רוממותו).

גם חטא המרגלים קשור למלכות: המרגלים הוציאו דבה רעה על הארץ, סוד המלכות-הבלה. אך עיקר הפגם היה במדות, חוסר התקשרות עם המלכות, כמו איש שאינו רוצה לשאת אשה. במחלוקת קרח, המלכות עצמה (העדה) מתקוממת נגד משה.

(סיון פ"ה)

אוצר הסיפור

הרב מרדכי אליהו | ברכה במרשם רופא

כ"ה סיון הוא יום ההילולא של הרב מרדכי צמח אליהו.

סיפר ר' עזרא ברנע, חזן בית-הכנסת "היכל יעקב":

לכל חולה יש תיק טיפולים, ובו כתובות כל התרופות שקיבל במהלך הטיפול. זאת, כדי שיוכלו לעקוב אחרי התפתחות המחלה והריפוי. אך בתיק שלי יש תרופה מיוחדת, שלא נמצאת בדרך כלל בתיקי החולים בבתי-החולים השונים.

קודם לכך אספר כי תקופה ארוכה הייתי בטיפול ומעקב רפואי עקב באבי בטן שנמשכו זמן רב. פעם בחודש הייתי מגיע לבדיקות בבית-החולים, שם נתנו לי תרופות חריפות שלא תמיד עזרו. בראש חודש אלול, ימים ספורים לפני שהרב זצ"ל אושפז בשנית, הרב בירך אותי בברכה מיוחדת ואמר לי: "זהו, אין לך כלום".

> אינך צריך לבוא יותר לביקורת.ואם חלילה יחזרו הכאבים, אתה כבר יודע למי

כאשר הגעתי למרפאה אחרי שלושה שבועות הרב כבר אושפז בבית-החולים. שאל אותי הרופא: איך אתה מרגיש? עניתי: טוב מאוד, אני כבר שלושה שבועות ללא כאבים.

המשיך הרופא ושאל: איך פסקו הכאבים?

עניתי לו בשאלה: האם אתה מכיר את הרב אליהו?

בוודאי, אני מטפל בו! ענה הרופא. סיפרתי לו שקיבלתי מהרב ברכה ומאז אני מרגיש טוב, והוא אמר שאבוא בעוד חודש, ומרגע זה אפסיק לקחת את התרופות שמרעילות אותי.

חזרתי כעבור חודש, ושוב שאל אותי הרופא איך אני מרגיש, ועניתי שאני מרגיש טוב מאוד. הוא אמר שאם כך הוא מפסיק לטפל בי ומעביר אותי לרופא אחר שיעקוב אחרי. השניים שוחחו ביניהם על הבדיקות שנערכו לי ועל הממצאים. הרופא פתח את התיק וקרא מההתחלה. כשהגיע לדף האחרון הוא חייך ארוכות. שאלתי אותו מה פשר החיוך, והוא עונה לי: כתוב שהכאבים נפסקו לאחר ברכתו של הרב אליהו.

אחר כך הוא אמר לי לבוא לביקורת בעוד שלושה חדשים. כשבאתי אחרי שלושה חודשים לביקורת, שוב לא היה לי כלום. אמר לי הרופא: אינך צריך לבוא יותר לביקורת.

המשך בעמ' הבא

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

תיקון השונאים בדיבור

מתוך הספר "כתר שם טוב" תורה עה:

כיון שהשונאים נוצרו על ידי פגם הדיבור – צריך לתקן ולהעלות אותם, דהיינו להחזיר אותם בתשובה, על ידי הדיבור. (אסור לדחות לגמרי את השונא, אלא צריך להעלות ממנו את הניצוץ – ניצוץ מהנר"נ של האדם שנפל כשהוא פגם. כמו שאדם יכול לדבר כנגד אשתו, חלילה, הוא יכול גם לעשות מעשים שפוגעים בה או לחשוב מחשבות שפוגעות בה. העיקר כאן הוא איך אדם צריך להתייחס לשונא, שנוצר מהפגמים שלו, ולהפוך אותו – כמו שחז"ל דורשים את הפסוק "ברצות הוי' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו" על אשתו).

ההמתקה בשרש היא בעצם תיקון הפגם אצל הצדיק עצמו, שהוא השרש לשנאה כלפיו

קודם כל, צריך לתקן את הדיבור כלפיהם – לנסות לדבר איתם, להתנצל, להסביר שלא התכוונתי ולהמתיק את השנאה עצמה. לפעמים אי אפשר לעשות זאת באופן ישיר וצריך מתווך, מישהו שיפייס את החבר, וגם ידע לשנות מפני השלום כאשר צריך, כמו אהרן הכהן שעושה שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. אבל לפעמים לא עוזר הדיבור הישיר, וגם לא דרך מתווך, ואז צריך להתפלל – ה' הוא כל יכול, הוא יכול גם לעשות שלום ביני לבין השונא, ואז תיקון הדיבור הוא על ידי דיבור של תפלה.

אפשר להגיד שלא אכפת לי מהשונאים, שאני לא מקשיב למה שמדברים עלי, אבל אם אני מבין שיש שם ניצוץ שצריך להעלות זהו פתרון לא טוב – בכך דוחים את הניצוץ ומגבירים את השנאה.

לצדיק יש כח להעניש את מי ששונא אותו, אבל צריך לדעת ש"גם ענוש לצדיק לא טוב" כי בכך הוא דוחה את ניצוץ הרוח שלו עצמו שנפל לתוך השונא. יש בגמרא כמה סיפורים על צדיקים שחשבו להעניש את מי שמצער אותם אבל הגיעו למסקנה ש"גם ענוש לצדיק לא טוב" ושראוי להתפלל על השונאים – תפלה שאכן פעלה שהם יחזרו בתשובה. יש סיפור כזה על רבי מאיר וגם על רבי יהושע בן לוי.

ההמתקה בשרש היא בעצם תיקון הפגם אצל הצדיק עצמו, שהוא השרש לשנאה כלפיו. בעצם, לצדיק יש שנאה-עצמית חיובית – שנאת היצר הרע המפריד אותו מאלקות, עליה נאמר "אֹהבי הוי' שנאו רע" (ובזכותה הוא נעשה צדיק גמור) – ובשנאה זו הוא גם ממתיק את שנאת מתנגדיו, שהרי הוא 'מוציא אותם ידי חובה' ובכך מעלה מהם את הניצוצות הטובים שלו.

אחרי שהרוח יוצאת מהשונא, והניצוץ עולה וחוזר בתשובה, אם נשאר רושם של השנאה וההתנגדות – הוא כלה מאליו. רואים שמשה רבינו מתאמץ לפייס את קרח בדיבור, וגם מתפלל, וכנראה הוא מצליח להוציא ממנו את הניצוץ – אולי ניצוץ שיחזור ויתגלה בעתיד, כאשר קרח יודה למשה רבינו – ומה שהאדמה בולעת הוא רק "מה שנשאר" מקרח, בלי הניצוץ הקדוש שהיה בו.

(ב"א סיון תשפ"ג)

אוצר הרמז

תיקון קרח

פתח דברי קרח הם דברי אמת נכונים מאד, "כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם הוי'"! הפגם הוא בהמשך הדברים, בערעור על מנהיגותו של משה רבינו. ממש כשם שהמרגלים פתחו בדבר אמת, "זבת חלב ודבש היא", ופירש רש"י "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחלתו אין מתקיים בסופו" (סוד האות **ש**, אות האמת, בראש אותיות **ש**קר).

כשם שהאמת של "ארץ זבת חלב ודבש" היא תנאי הכרחי לביאה לארץ, כך בזכות האמת של "כל העדה כלם קדשים ובתוכם הוי'" מגיעים לתיקון השלם, כאשר התנאי ההכרחי הוא שגם קרח יודה למשה רבינו ("גואל ראשון הוא גואל אחרון") ואז יתקיים "צדיק כתמר יפרח" סופי תבות קרח.

(סיון פ"ה)

אוצר הפתגם

היכולת לקבל בקורת ולנצל אותה לטובה תלויה בשפלות, המדה של דוד המלך – "והייתי שפל בעיני". מלכות הרשעה כולה גאוה והיא לא יכולה לסבול בקורת, אין מקום לקבל בקורת.

המשך מ'אוצר הסיפור':

ואם חלילה יחזרו הכאבים, אתה כבר יודע למי לפנות...

נדמה לפעמים כי הרופאים והצדיקים, חיים בעולמות מקבילים שאינם נפגשים ביניהם: הרופא חי בעולם של טבע, תרופות, סיבות ותוצאות, ואילו הצדיק חי בעולם של נס ופלא, של השגחה אלוקית ושל פעולות רוחניות. מה קורה כשהעולמות נפגשים?

לעיתים יש בכך זעזוע, של שבירת האמונות הקודמות של אנשי העולם. לעיתים הרתיעה היא מצד הצדיקים, שלא תמיד רוצים שהנס יתגלה מבעד למעטה ההסתרה שעטו על עצמם. אך בסיפורים כמו שלנו, בולטים הנינוחות והשעשוע: של הצדיק מחד, ושל הרופאים מאידך. הרב מניף את ידו ואוסף את החולי המציק, והרופאים שכבר הספיקו להכירו מחייכים ומודים: הוא יודע יותר מאיתנו על הדרך בה פועל העולם הזה...

(מתוך נפלאות פר' שלח לך פ"ה)

מהדורה עיצובית: דעה ◆ אביחיל | 054-6580146